

ahven.net

RANNIKON KAKSIKIELISET
KALATALOUSALUEPÄIVÄT

28.-29.9.2022

Käyttö- ja hoitosuunnitelmien kipukohdat

Lapin kalatalousalueiden koulutuspäivät
19.10.2022

Risto Vesa

Kalatalouden Keskusliitto

Centralförbundet för Fiskerihushållning

Tässä esityksessä

- Webropol kysely käyttö- ja hoitosuunnitelmien tekemisestä
- Lupa kaupallisen kalastuksen harjoittamiseen kalastuslain eri vaiheissa
- Konflikteista

Webropol-kysely KHSn tekijöille 2022

- KKL teki kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelma-työhön osallistuneille webropol-kyselyn huhtikuussa 2022. ”Käyttö- ja hoitosuunnitelmien laatimisen konfliktit”
- Kyselynä julkinen nettilinkki, joka saatekirjeineen välitettiin huhtikuussa kaikille suunnitelmatyöhön osallistuneille tahoille,
- KTA tj:t, SAKL, SVK, SSAK, KKL, SLL:n kalatalousalueiden kokousedustajille ja useimmille lakisääteisten yhteistyöryhmien ELY-yhteyshenkilöille kehoituksella jakaa linkkiä eteenpäin

Kalatalouden kolmiodraama näkyi kyselyssä

- Mukana vesialueiden omistajat, päätöksenteko, hallinta
- erilaiset kalastajaryhmät, kalastusoikeus, hinta, elinkeino
- julkinen valta ja viranomainen, KHS:n toimivuus KalasL:n toimeenpano

Mitkä asiat ovat aiheuttaneet ristiriitoja käyttö- ja hoitosuunnitelmien valmistelutyössä? / Vilka frågor har skapat konflikter då nyttjande- och vårdplanen berets

Vastaajia 59, avoin kenttä

Asiat jotka mainittiin useimmin:

- Kaupalliseen kalastukseen hyvin soveltuvien alueiden määritykset. 25 %
- Ei riitoja, 25%
- Erilaiset kalastusrajoitukset, 22 %
- Kalastuslain "väitetty" ristiriita perustuslain kanssa 10%

 WEB&POL
LEAD WITH INFORMATION

ahven.net

Keskimäärin meni hyvin asteikolla 1-5 n 67

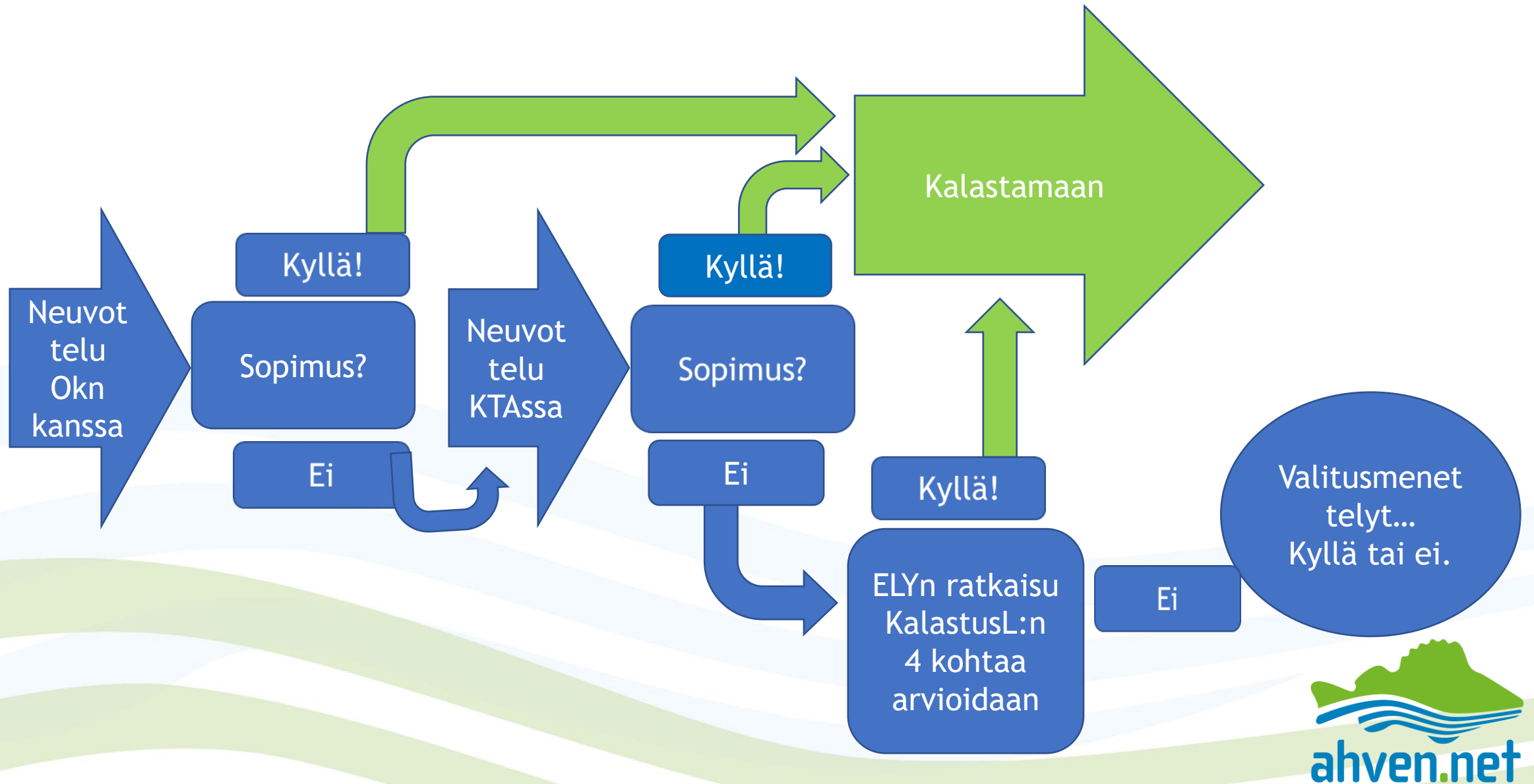
Asia	Keskiarvo
Perustiedot vesialueiden ja kalankantojen tilasta	3,7
Suunnitelma kalastuksen kehittämis- ja edistämistoimenpiteiksi ja näitä koskeva tavoitetila sekä ehdotus vapaa-ajan kalastuksen yhtenäislupajärjestelmän kehittämiseksi	3,6
Suunnitelma kalakantojen hoitotoimenpiteiksi	3,6
Ehdotus vaelluskalojen ja uhanalaisten kalakantojen elinkierron sekä muun biologisen monimuotoisuuden turvaamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä	3,7
Ehdotus tarvittaviksi kalastuksen alueellisiksi säätelytoimenpiteiksi	3,4
Ehdotus kalastonhoitomaksuina kerättävien varojen omistajakorvauksiin käytettävän osuuden jakamiseksi	3,9
Kalataloudellisesti merkittävien alueiden sekä kaupalliseen kalastukseen ja kalastusmatkailuun hyvin soveltuvien alueiden määrittäminen	3,6
Kullakin kaupalliseen kalastukseen hyvin soveltuvalla alueella kaupalliseen kalastukseen soveltuvien pyydysten määrittäminen	3,4
Suunnitelma kalastustietojen seurannan ja kalastusvalvonnan järjestämiseksi	3,3
Alueen käyvät hinnat Kall 13 § mukaiseen kaupallisen kalastuksen lupaan	3,3

13 §. Alueellinen lupa kaupallisen kalastuksen harjoittamiseen HE 1/2

- Kaupallisille kalastajille säädetty mahdollisuus päästä vesille tilanteissa, joissa se ei onnistu kalastusoikeuden haltijoiden kanssa tehtävillä sopimuksilla.
- Esim. kalastusoikeuden haltijoiden sopimuksetekohaluttomuuden tai passiivisuuden vuoksi tai
- omistajiin ei saada yhteyttä.
- Erityisen ongelmallinen vesialueilla, joilla kalavarat kestäisivät laajaperäisemmän hyödyntämisen, mutta sopimustoiminnan ongelmat estävät tarpeettomasti kaupallisen kalastuksen harjoittamisen.

Sopimus tai viranomaisratkaisu

Neuvottelu osakaskunnassa

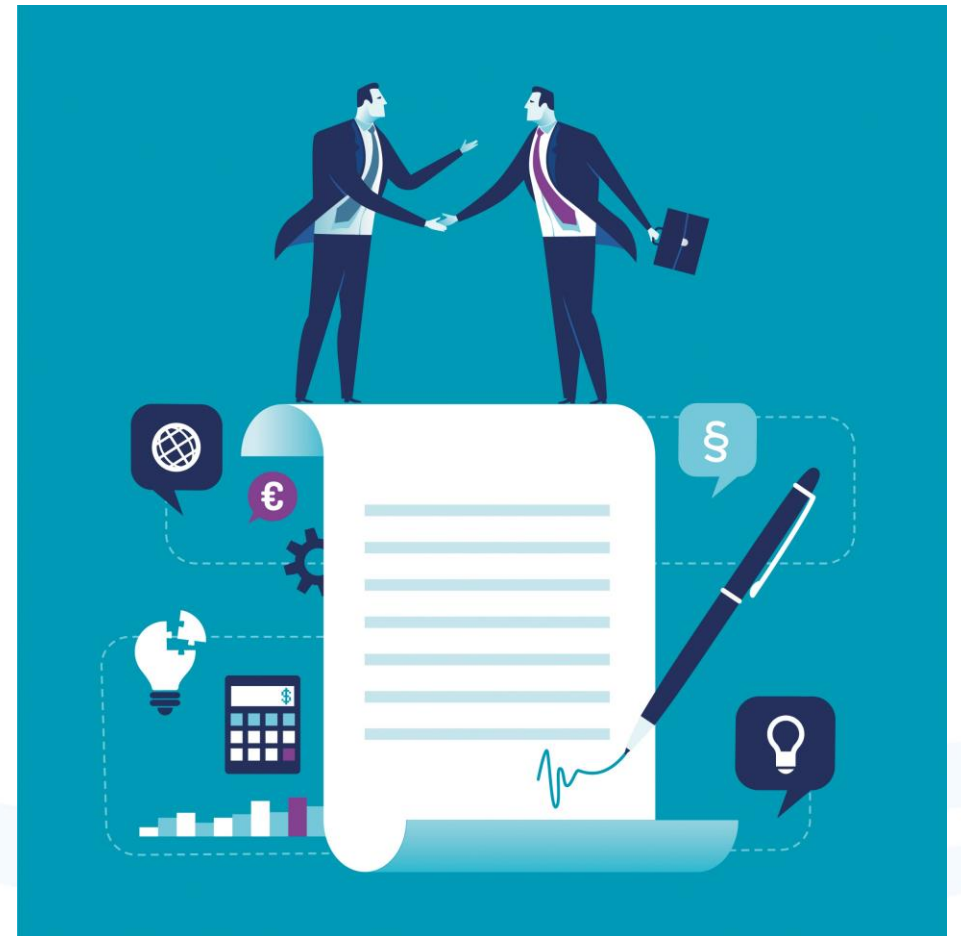
- Tilannekuva: Osapuolten tulee olla perillä luvanhakuun liittyvistä peruseriaatteista
- KHSn kirjaukset raamittavat sopimisen mahdollisuuksia
- Kysyntä/kilpailutilanne. Montako kaupallisen kalastajan luvan hakijaa on ovella odottamassa vuoroaan?
- Raha: Luvan mahdollinen hinta KHSn mukaan osana arviointia, vaikka koskee ELYn neuvottelua, siihen oletettavasti peilataan niin hyvin kuin pystytään.
- Kalatalousneuvonnalle tulee kysyntää

13 §. Alueellinen lupa kaupallisen kalastuksen harjoittamiseen Laki ja HE

- Laki: 3) luvanhakija ei ole itse eikä kalatalousalueen avustuksella päässyt kalastusoikeuden haltijoiden kanssa sopimukseen vesialueen käyttämisestä kaupalliseen kalastukseen
- HE: Kaupallisen kalastajan olisi ennen 13 §:n mukaisen luvan hakemista pyrittävä saamaan aikaan vapaaehtoinen sopimus kalastusoikeuden käyttämisestä kalastusoikeuden haltijoiden kanssa.
- Jos epäonnistuminen johtuu esimerkiksi vaikeudesta selvittää vesialueen omistajien yhteystietoja, olisi kaupallisen kalastajan pyydettävä kalatalousalueelta apua yhteystietojen selvittämiseen ja omistajien tavoittamiseen sopimustarjouksen tekemistä varten.

KTAn tehtävä avustaa kaupallisen kalastuksen sopimukseen pääsemisessä 1/2

- Avustaminen on lakisääteinen tehtävä, osa hallinnollista taakkaa, johon toimita-avustusta ELYltä
- Voiko KTAn tj olla jäävi avustajaksi ?
- KTA ei ole neuvottelussa osapuoli, avustaminen ei ole hallintopäätös
- Kuinka paljon pitää ”avustaa”- käytännössä ilmaiseksi?
- Ollaanko kuin valtakunnansovittelija, kuullaan osapuolia, tehdään sovintoesitys? HE:n esimerkin mukaan vähempikin riittää.
- *Avustaja* voi kertoa mitä ehtoja tulee vastaan ELYssä, mitä KHSssa on aiheesta esim. hinnan määrittämisestä, miltä tilanne näyttää

KTAn tehtävä avustaa kaupallisen kalastuksen sopimukseen pääsemisessä 2/2

- Kuinka pitkään avustustehtävä voi /pitää jatkua?
- Avustus hoidetaan yhdellä puhelinsoitolla/ sähköpostilla vai
- Osapuolet kutsutaan tapaamiseen, jopa useamman kerran?
- Voiko avustaja syyllistyä prosessin pitkittämiseen?

Avustamisesta säätäminen lailla on järkevää

- Avustaja voi auttaa osapuolia käsittelemään asioita asioina.
- Jolloin konfliktit eivät kärjisty
- Jos osapuolten välit tuhoutuvat, tuloksena ns. siltojen ja rahan polttoa
- Päämääräksi voi tulla toisen vahingoittaminen.
- Tuloksena voi olla vuosikymmenien mittaiset vahingot ->
- Avustaminen on merkittävää työtä!

Konfliktin keskiössä tunteet

- Ilman tunteita ei ole konfliktia
- Tunteilla reagoidaan tekijöihin, jotka uhkaavat omia arvoja
- Luonnontieteellisiin seikkoihin vetoaminen konfliktin hallinnassa on tehotonta.
- Konfliktin hallinta perustuu **luottamukseen** rakentamiseen

• Lähde: Mari Pohja-Mykrä, Ruralia-instituutti, Helsingin yliopisto

Voittamisen pakko, häviämisen pelko

- Voittamisen paine
- Häviämisen pelko
- Kiristytvä tunnelma
- Kiista pelkistyy: joko-tai..
- Kuuntelemisen vaikeus
- Vastapuolen ehdotusten tyrmääminen
- Ajattelun kapeutuminen, josta lisää...

Neuvottelut järjissään vai ihan liskona?

- Ihmisen aivoissa on tavallaan kolme tasoa. Niitä kutsutaan liskoivoiksi, tunneivoiksi ja järkiaivoiksi.
- Järkiaivot, ovat aivojen toimitusjohtaja. Sijaitsevat aivokuorella, joka on isoavojen pinnalla oleva kerros. Siellä mm. tunteiden hallinta ja käyttäytymisen säätely.
- Kun meissä nousee aggressio, aivojen fiksuin osa “sammuttaa” ja toimintaamme alkavat ohjata alkeelliset liskoivot.
- Kun joudumme pakene tai taistele -tilaan, komento siirtyy syvemmälle, varhaisempiin ja karkeampiin liskoivoihin.

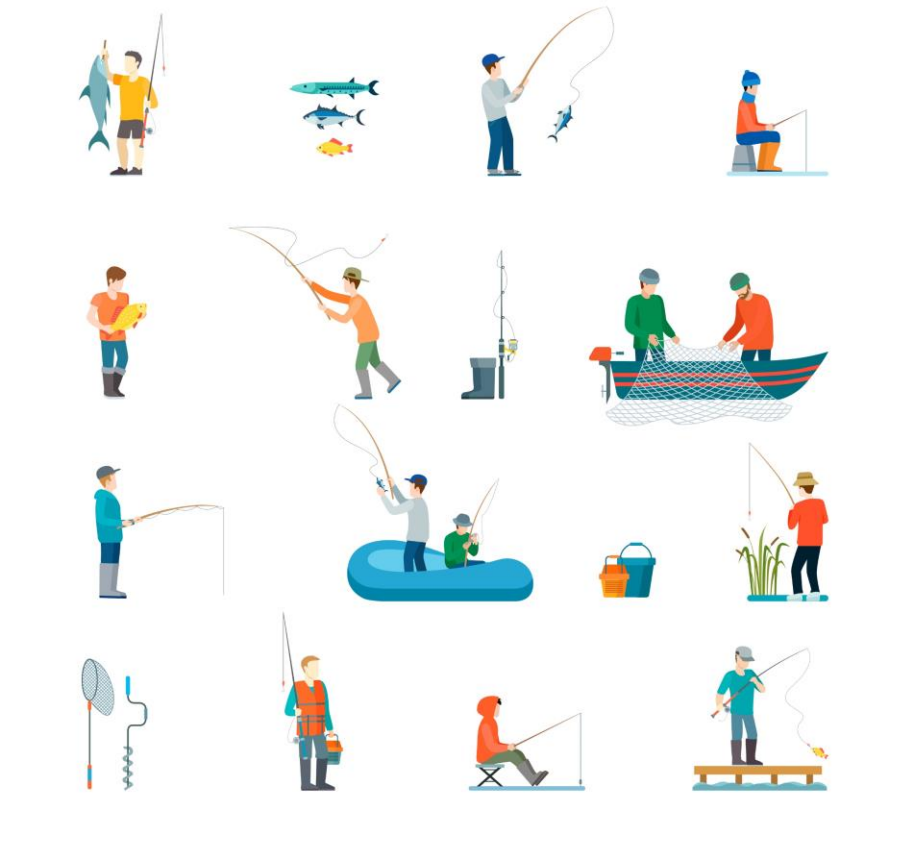
Miten adrenaliinipommi puretaan?

- Ota aikalisä, adrenaliinipommi vie kuin pässiä narusta
- Syö jotakin. Älä neuvottele, kun olet väsynyt, nälkäinen, masentunut tai pahalla päällä.
- Liikuttele isoja lihaksia. Adrenaliinikuohahdus poistuu elimistöstä noin 20 minuutissa. Ravistele isoja lihaksia, mutta älä pumpppaa. Rauhoita itsesi pitkillä uloshengityksillä.
- Tunnista kapakkatappelijat. Kuohahtaminen on koukuttavaa, koska siinä on extremeurheilun kiihottavuutta. Älä lähde kyytiin.
- Lähde: Yle Oppimisen #pystymmeparempaan-kokonaisuutta. <https://yle.fi/aihe/a/20-10001840>

Ulkopoliittisen instituutin johtajan Mika Aaltolan konsti

- Hesari: Aaltolan eniten lainaama tutkija lienee Thukydideksen (antiikin kreikkalainen historioitsija) , pääteos peloponnesolaissodasta.
- Kirjassaan Aaltola viittaa Thukydideen neuvoon ottaa välillä askel välittömien tapahtumien ulkopuolelle eli katsomaan ajassa ilmeneviä tapahtumia lintuperspektiivistä ja tehdä sieltä käsin analyysia.
- Siitä viisastuneena voi sitten palata takaisin ”omaan hetkeen ja sen sekamelskaan”.

Sopimus tehty neuvottelemalla, happy end!

- Sopimus syntyi, hyvä...
- Jos ei syntynyt niin eteenpäin, seuraavaan kohteeseen, eli...

13 §. Alueellinen lupa kaupallisen kalastuksen harjoittamiseen ELYstä HE

- ELYn lupa voitaisiin myöntää vain, jos lain kaikki neljä luvan myöntämistä koskevaa edellytystä täyttyvät.
- Lupa enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.
- Luvan myöntäminen on sidottu kalavarojen kestävän tuoton varmistamiseen ja käyttö- ja hoitosuunnitelman tavoitteiden toteuttamiseen.
- Lupia voidaan siten myöntää vain alueille, joiden kalakannat kestävät niiden taloudellisen hyödyntämisen ja
- jotka on KHSssa määritelty tähän tarkoitukseen hyvin soveltuviksi.

ahven.net

KIITOS!